

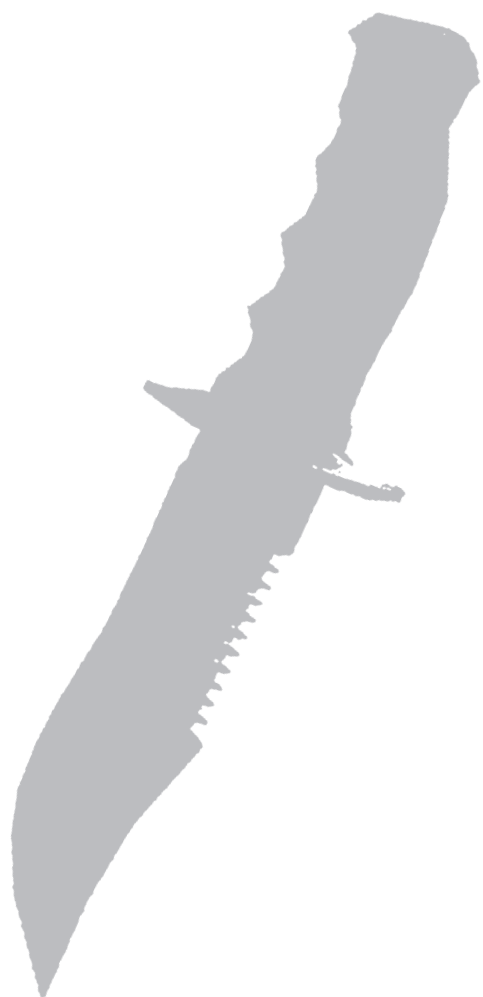

NASLOUČEJ
NOŽI

TRILOGIE NESPOUTANÝ CHAOS

PATRICK
NESS

NASLOUČEJ
NOŽI

NEŠPOUTANÝ CHAOS
KNIHA PRVNÍ

NASLOUČHEJ NOŽI

PATRICK
NESS

#BSKLAB
YOUNG ADULT BY SLOVART

Text © 2008, 2009 Patrick Ness
Translation © Hana Březáková 2018
Czech edition © Nakladatelství Slovart, spol. s r. o., Praha 2018

Published by arrangement with Michelle Kass Associates Ltd, London

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí být reprodukována, uložena ve vyhledávacím systému či šířena jakýmkoliv způsobem (elektronicky, mechanicky, kopírováním, nahráváním či jinak) bez předchozího svolení majitelů autorských práv.

Z anglického originálu

Patrick Ness – Chaos Walking Trilogy, Book 1: The Knife of Never Letting Go,
který vydalo nakladatelství Walker Books Ltd v Londýně v roce 2014,

přeložila Hana Březáková

Redakce Michaela Šmejkalová, Jiří Dubecký

Editor Jan Pavel

Produkce Dana Klimová

Vydalo Nakladatelství Slovart, spol. s r. o.,
v edici #BOOKLAB, v Praze roku 2018

Sazba Alias Press, s. r. o., Bratislava

Tisk FINIDR, s. r. o., Český Těšín

ISBN 978-80-7529-561-3

10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

www.slovalt.cz

Věnováno Michelle Kass

KDYBYCHOM OSTŘE VIDĚLI
a vnímali všechen obyčejný lidský život,
slyšeli bychom trávu růst a tlouct srdce
veverky a na ten hluk, co leží z druhé
strany ticha, bychom mohli umřít.

George Eliot, *Middlemarch*

ČÁST I

DÍRA V HLUKU

ÚPLNĚ PRVNÍ VĚCÍ, co zjistíte, když se váš pes naučí mluvit, je to, že pes toho nemá moc co říct. Vlastně vůbec o ničem.

„Muset kadit, Todde.“

„Zavři tlamu, Manchee.“

„Kadit, kadit, Todde.“

„Řek sem, abys zavřel tlamu.“

Jdem spolu přes zarostlý pole jihovýchodně od města, ty, co se svažují dolů k řece a pak pokračují dál až k močálu. Ben mě poslal natrhat nějaký jabka, co tam v močále rostou, a řek, ať prej si Mancheeho vezmu s sebou, i když všichni víme, že ho Cillian koupil jen proto, aby se zavděčil starostovi Prentisovi, a tak se v mém životě zničehonic ocitl tenhle úplně nový čokl, kterýho sem vloni dostal jako dárek k narozeninám, i když sem nikdy neřek, že *chci* nějakýho čokla, i když sem místo toho *řek*, že *chci*, aby mně Cillian konečně opravil motorku na jadernej pohon, takže nebudu muset na každý vpuštěný místo v tomhle pitomým městě chodit pěšky, ale kdepak, všechno nejlepší k narozeninám, milej Todde, a tu máš úplně nový štěně, a i když jsi ho nechtěl a i když sis o něj nikdy neřek, hádej, kdo ho bude muset krmit a cvičit a koupat a chodit ho venčit a poslouchat jeho žvanění, až bude dost starej na to, aby mu mluvící virus rozvázal tlamu? Hádej kdo?

„Kadit,“ štěkne si Manchee tiše pro sebe. „Kadit, kadit, kadit.“
„Tak se běž sakra vykadit a přestaň kvůli tomu vyšilovat.“

Ušklubnu u pěšiny trs trávy a švihnu jím po něm. Netrefím ho, ani ho trefit *nechci*, ale on se jen zasměje tím svým tichým štěkacím smíchem a dál upaluje po pěšině. Pospíchám za ním, švihám trsem po trávě, co roste z obou stran pěšiny, mhouním oči proti slunko a snažím se nemyslet vůbec na nic.

Abych pravdu řekl, ty jabka z močálu vůbec nepotřebuju. Ben by si je klidně moh koupit v krámu u pana Phelpse, když je opravdu chtěl. Taky je pravda, že jít do močálu trhat jabka vůbec nejní práce pro mužský, protože chlapy by takhle zbytečnou práci dělat neměli. Víme, já se *oficiálně* stanu mužem až za třicet dní. Jsem na světě už dvanáct let po třinácti měsících, a k tomu ještě dalších dvanáct měsíců, a to dohromady znamená, že mě dělí ještě celý jeden měsíc od mejch důležitěj narozenin. Plánujou všelijaký plány, připravuju všelijaký přípravy, hádám, že se bude konat hostina, i když se mi o ní začínaj dostávat do hlavy všelijaký divný obrázky, temný i zářivý zároveň, ale tak či tak ze mě už bude mužskej a trhá ní jablek v močále nejní práce pro mužskýho, a to ani pro skorumušskýho.

Ben ale ví, že to po mně může chtít, a taky ví, že na to ochotně kejvnu, páč močál je jediným místem v okolí Prentiss-townu, kde si člověk může aspoň napůl odpočinout od všeho toho Hluku, co ze sebe mužský chrlejí, od všeho jejich povyku a kraválu, kterej nikdy ani na chvílku nepřestává, ani když spí, od mužů a jejich myšlenek, o kterých ani nevěděj, že si je myslejí, když je všichni kolem můžou slyšet. Od mužů a jejich Hluku. Vůbec nechápu, jak je možný, že se můžou vystát navzájem.

Chlapi jsou fakt hlučný tvoři.

„Veverka!“ zavýje Manchee a odběhne, a přestože na něj hlasitě volám, seběhne z pěšiny a mně nezbyvá než jít za ním, přes (rozhlídnu se kolem, abych se ujistil, že jsem tam sám) ty *zatracený* pole, protože jestli Manchee spadne do nějaký *zatra-*

cený hadí díry, Cillian se bude vztekat a samozřejmě že za to zatraceně budu moct já, kterej zatraceně vůbec žádnýho zatracenýho čokla nechtěl.

„Manchee! Okamžitě se vrať!“

„Veverka!“

Musím se prodírat trávou a na boty se mi přitom lepí housenky. Chci jednu z nich odkopnout, jenže se rozmáčkne a nechá po sobě zelenou šmouhu na můj tenisec, o který ze zkušenosti vím, že nepůjde dolů. „Manchee!“ zuřím.

„Veverka! Veverka! Veverka!“

Štěká a obíhá kolem stromu, zatímco veverka nahoře na kmeni poskakuje sem a tam a provokuje ho. **Tak pojd', ty psi trumbero**, říká její Hluk. **Pojd', chyt' si mě, pojd', chyt' si mě. Trumbero, trumbero, trumbero.**

„Veverka, Todde! Veverka!“

Sakra, ty zvířata jsou ale pitomý.

Popadnu Mancheeho za obojek a prudce ho plácnu přes zadní nohu. „Au, Todde? Au?“ Praštím ho znova. A ještě jednou. „Auvajs? Todde?“

„Nezlob,“ řeknu mu a můj vlastní Hluk burácí tak hlasitě, že sotva slyším svý vlastní myšlenky, a toho budu za chvíli litovat, to si pište.

Klučič trumbero, klučič trumbero! volá na mě veverka. **Chyt' si mě, trumbero.**

„A ty di taky do háje,“ pošlu ji někam, i když místo „do háje“ řeknu ve skutečnosti něco úplně jinýho.

Jenže to už jsem se fakt, ale fakt měl dívat kolem sebe.

Páč se přede mnou zničehonic objeví Aaron. Zvedne se z trávy a vlepí mi facku, rozbije mi ret tím svým velkým prstenem, pak stáhne ruku dozadu, sevře ji v pěst a praští mě znova, tentokrát do lícni kosti, ale naštěstí nezasáhne nos, páč jsem před jeho ránou uhnul, a už padám do trávy a pouštím Mancheeho obojek a pes odběhne zpátky za veverkou, pomalu se může uštěkat, zrádce jeden, a já dopadnu na všechny čtyři do trávy a vmžiku jsem celej zelenej od rozmáčkanejch housenek.

Zůstanu na zemi a ztěžka oddychuju.

Aaron stojí nade mnou, jeho Hluk se na mě valí v útržcích z Písma a z jeho příštího kázání, **Dávej si pozor na jazyk, mladý Todde a našel jsem oběť a světec si volí svou cestu a Bůh všechno slyší** a záplava obrázků, který má v Hluku snad každé, obrázků známejších věcí a kratičkový záblesky – Čeho? Něčeho zapomenutého –?

Jenže to už se na mě řine hlasitě kus jeho kázání, kterej to všecko zablokuje, a já se mu kouknu do očí a najednou už nechci vědět vůbec nic. Cítím chuť krve ze rtu, co mi rozbil svým prstenem, a už fakt nechci nic vědět. On sem *nikdy* nechodívá, tohle chlapi *nikdy* nedělaj, maj k tomu svý důvody, fakticky maj, sem vždycky chodívám jen já a můj čokl, jenže teď je tady i on a já nechci, nechci, nechci vědět proč.

Usměje se na mě skrz ty svý vousiska, usměje se na mě dolů do trávy.

Jako by se usmívala jeho pěst.

„Jazyk, mladý Todde,“ řekne, „nás spojuje jako vězně spontané řetězem. Copak jsi z našeho náboženství nic nepochytil?“ A pak pronese svoji nejslavnější větu. „Padne-li jeden z nás, padneme všichni.“

Ano, Aarone, pomyslí si.

„Řekni to ústy, Todde.“

„Ano, Aarone,“ řeknu nahlas.

„A co to jde do háje?“ opáčí. „Co to sakrování? Nemysli si, že jsem tě neslyšel. Tvůj Hluk tě odhaluje. Odhaluje nás všechny.“

Všechny ne, pomyslí si, ale zároveň nahlas řeknu: „Promiň, Aarone.“

Skloní se ke mně, tak blízko, až se jeho rty ocitnou u mýho obličejě a já cejtím dech, co mu vychází z úst, cejtím jeho tíhu, skoro jako by po mně hráb prstama. „Bůh slyší,“ zašeptá. „Bůh všechno slyší.“

A znova zvedne ruku a já sebou škusnu, ale on se jen zachechtá a jde pryč, jen tak, míří zpátky do města a svůj Hluk si odnáší s sebou.

Celej se třesu od toho, jak se ve mně rozbouřila krev, když mě praštil, třesu se od toho, jak jsem rozčileněj a překvapenej a naštvanej, a od toho, jak nenávidím tohle město a muže, co v něm žijou, třesu se tak, že nějakej čas trvá, než vůbec dokážu vstát a jít se zas podívat po svém čoklovi. *Co tady venku sakra vůbec dělal?* myslím si a jsem tak rozlícenej a furt tak přemoženej vztekem a nenávistí (a strachem, jo strachem taky, sklapni), že se ani nerozhlídnu kolem, abych se přesvědčil, jestli Aaron neslyšel můj Hluk. Nerozhlídnu se. A naschvál nerozhlídnu.

A pak se konečně rozhlídnu a jdu si pro svýho psa.

„Aaron, Todde? Aaron?“

„Už to jméno neříkej, Manchee.“

„Teče krev, Todde. Todde? Todde? Todde? Teče krev?“

„Já vím. Zavři tlamu.“

„Trumbero,“ řekne, jako by to neznamenaloby vůbec nic.

V hlavě má úplně vymeteno.

Plácnu ho po zadku. „Ani tohle už neříkej.“

„Auvajs? Todde?“

Jdem dál, držíme se stranou od řeky, co teče po naší levý straně. Protejká řadou strží na východ od města, u naší farmy se stáčí na sever a pak teče dolů kolem města, až se nakonec rozlije do mokřadů, co se nakonec promění v močál. Řece se musíte vyhejbat, a hlavně pak těm mokřadům, ještě předtím, než začínaj z močálů růst stromy, páč právě v těch místech žijou krokouši, tak velký, že by klidně dokázali zabít skoromužského a jeho čokla. Ploutve na jejich hřbetech vypadaj přesně jako řady rákosovejch stébel, a když k nim přijdete moc blízko – VHÚÚÚ! –, vystřelej z vody, vrhnou se po vás, hrábnou po vás drápama, chramstnou po vás zubiskama a vy proti nim nemáte vůbec, ale vůbec žádnou šanci.

Jdem dál kolem tý části, kde jsou mokřady, a já se snažím vnímat ticho přibližujícího se močálu. Tady dole už fakt nejni nic k vidění, proto sem taky mužský nechodí. A taky to tu smrdí. Nepředstírám, že to tu nesmrdí, ale rozhodně to tu

nepáchne ani zdaleka tak hrozně, jak tvrdí chlapi. Oni tu cejtí svoje vzpomínky, jo, tak to je, necejtí to, co je tady doopravdy, cejtí to, co tady bylo tehdy. Všecky ty mrtvoly. Sádrovci a lidi maj o pohřbívání každej svý představy. Sádrovci k tomu prostě používali močál, házeli svý mrtvý rovnou do vody, nechal je klesnout ke dnu, což je vlastně v pořádku, protože podle mě byli zkrátka k pohřbívání do močálu uzpůsobený. Aspoň to tak tvrdí Ben. Voda a bahno a sádroší kůže dohromady se o všechno postaraly, nic neotrávily, ba naopak močál pohnojily, podobně jako to dělaj lidský mrtvoly s půdou.

Pak najednou ale samozřejmě bylo mnohem víc mrtvejch sádroušů, který bylo třeba pohřbít, mnohem víc než obvykle, a bylo jich moc i na tenhle velkej močál, a že je to zatracené velkej močál. To už vlastně na světě ani žádný živý sádrouš nebyli, že jo? Jen hromady jejich mrtvol, celej kopec mrtvol v močále, kde hnily a smrděly a trvalo hodně dlouho, než se močál zase stal močálem a zmizely ty mračna much a smrad a kdovíjaký viry, co si na nás sádrouš nachystali.

A právě do tohodle všeho jsem se narodil já, do toho nesku-tečnýho chaosu. Močál byl přecpanej mrtvolama a lidskej hrbitov taky, a město bylo naopak skoro vylidněný, takže si nic jinýho nepamatuju, vůbec si nepamatuju svět bez Hluku. Táta zemřel na jakousi nemoc, ještě než jsem se narodil, a pak samozřejmě umřela i máma, nejní divu. Ben a Cillian si mě vzali k sobě a vychovali mě. Ben říká, že moje máma byla úplně poslední ženou ve městě, jenže to o svý mámě tvrdí každej. Ben možná nelže, sám tomu snad věří, ale kdo ví, jak to bylo?

V každým případě jsem nejmladší z celýho města. Dřív jsem chodíval házet kameny po vránách na poli s Regem Oliverem (je starší o sedm měsíců a osm dní) a Liamem Smithem (ten je starší o čtyři měsíce a dvacet devět dní) a taky se Sebem Mundyem, kterej je po mně druhej nejmladší, jenže od tý doby, co je z něj mužskej, se se mnou nebaví už ani on.

Nebaví se se mnou žádný kluci, jakmile jednou dovršej třináct let.

Takto to prostě v Prentisstownu chodí. Z chlapců se stávají muži a chodí na ta jejich čistě mužský shromáždění, kde rokujou bůhví o čem a kluci tam v žádném případě nesmí, a když jste ten poslední kluk ve městě, tak si prostě musíte počkat a vystačit si jen sami se sebou.

Vlastně sami se sebou a s čoklem, o kterýho ani moc nestojíte.

Ale co, teď spolu dem pro jabka do močálu. Držíme se na pěšinách, co vedou kolem něj, a přes tu nejhorší vodu, proplováme se kolem velikých baňatých stromů, co se vypínaj vzhůru z močálu až k jehličnatý klenbě celý metry nad našima hlavama. Vzduch je tam hustej a temnej a těžkej, ale nejni to taková ta strašidelná hustota a tma a tíha. Je tam docela živo, je tam celá spousta života, kterýmu je nějaký město úplně ukradený, ptáci a zelený hadi a žáby a kivíti a oba druhy veverek a (to jako fakt) taky pár kasorů a samozřejmě že jsou tam červený hadi, na který si musíte dávat bacha, ale i když je tam tma, dírama v korunách stromů pronikaj dolů pruhy světla, a kdybyste se mně zeptali, jakože se asi nezeptáte, řek bych vám, že mi močál namouduši připadá jako nějaká veliká pohodlná místnost, kde Hluk není zas tak hroznej. Tmavá, ale plná života, kterej je docela kamarádskej a rozhodně na vás neútočí ze všech stran.

Manchee tam skoro u všeho zvedá nohu, dokud mu úplně nedojdou čuránky, pak ale sehne hlavu a vběhne pod keř, cosi si brblá pro sebe, chce si hádám najít nějaký místo, kde bude moct vykonat svoji druhou potřebu.

Močálu to ale nevadí. Jak by taky mohlo? Hemží se to tam životem, kterej sám sebe přerůstá a vrství se a zas a znova se opakuje ve věčným koloběhu, sám sebe požírání, aby moh znova růst. Ne že by tam nebyl žádný Hluk. Samozřejmě že je, Hluku se nedá nikam utýct, na žádný místo na světě, ale rozhodně tam panuje větší klid než ve městě. To hlučení je tam hlučný úplně jinak, protože hlučení v močále je spíš jen něco jako čirá zvědavost, prostě jsou tam tvoroši, co si říkaj, co jste

zač a jestli pro ně představujete hrozbu. To město o vás ví už úplně všechno, a chce toho vědět ještě víc a tím, co o vás ví, vás chce úplně udolat, takže jak vám pak vůbec může ještě zůstat něco ze sebe samejch?

Zato Hluk v močále, Hluk v močále to jsou jen ptáci, co si jeden jako druhý myslí ty svoje ustaraný malý ptačí myšlenky. **Kde je jídlo? Kde je domov? Kde je bezpečno?** A voskovitý veverka vás jako nějácí malí výtržníci provokují, když vás uviděj, a ryšavý veverka jsou zas jako malý hloupý děcka, a někdy jsou venku v listí i močálový lišky, který slyšíte, jak falšují svůj Hluk, aby zněly jako malý veverka, co žerou, a ještě míň se tam vyskytují mavíci, co si pištěj ty svoje divný mavíkovský písničky, a přísahám, že jednou jsem tam dokonce zahlíd kasora, jak zdrhá na dvou dlouhatánskejch nohách, ale Ben říká, že jsem nic takovýho vidět nemoh, páč kasoři z močálů dávno vymizeli.

Fakt nevím. Ale věřím tomu, co jsem viděl.

Manchee vyběhne z roští a posadí se vedle mě, protože jsem se zastavil přímo uprostřed stezky. Rozhlídne se kolem, aby se podíval, co je tam k vidění, a pak řekne: „Dobré hovínko, Todde.“

„Jsem si jistej, že jo, Manchee.“

Až budu mít narozeniny, tak už žádnýho dalšího zatracenýho čokla nechci. Tento rok bych chtěl loveckej nůž, takovej, co nosí Ben vzadu na pasku. *To* by byl dokonalej dárek pro muže.

„Hovínko,“ řekne Manchee tiše.

Jdem dál. Největší shluk jabloní roste o něco hlouběj v močále, kam se dá sejít po několika pěšinkách a přes padlej strom, přes kterej musím Mancheemu vždycky pomoci. Když k němu přijdu, popadnu ho dole pod břichem a vyzvednu ho nahoru. I když ví, co s ním dělám, vždycky mrská nohama jako nějakaj padající pavouk a naprosto bezdůvodně vyšiluje.

„Uklidni se, ty pako!“

„Dolů, dolů, dolů!“ kvičí a dál sebou mlátí ve vzduchu.

„Pitomej pse.“

Plesknu s ním na vršek klády a sám vylezu nahoru. Pak oba seskočíme na druhou stranu. „Hop!“ štěkne Manchee, když dopadne na zem. Rozběhne se pryč a dál přitom poštěkává: „Hop! Hop!“

Ta kláda, co ji vždycky musíme přelízt, představuje místo, kde začíná opravdu temnej močál, a první věci, co tam uvidíte, jsou starý sádrošský baráky, co se k vám vykláněj ze stínů a připomínaj tající kopečky hnědý zmrzliny, až na to, že prostě maj velikost chatrčí. Nikdo neví a nikdo si ani nepamatuje, k čemu kdy měly sloužit, ale podle mě asi nejlíp hádá Ben, kterej vždycky všecko odhadne nejlíp ze všech, a sice že měly něco společnýho s pohřbíváním jejich mrtvých. Možná ty baráky dokonce byly něco jako kostely, i když nikdo z Prentisstownu neví, že by kdy Sádrovci vyznávali nějakou víru.

Zeširoka je obejdu, až se nakonec dostanu k malýmu hájku planejch jabloní. Jabka jsou zralý, skoro černý, skoro jedlý, jak by řekl Cillian. Jedno si utrhnu, zakousnu se do něj a šťáva mi vyteče na bradu.

„Todde?“

„Co je, Manchee?“ Vyndám igelitku, co jsem měl složenou vzadu v kapse, a začnu do ní trhat jabka.

„Todde?“ štěkne znova a tentokrát mě zarazí, jak to štěká. Otočím se a uvidím, že Manchee stojí otočenej čelem k sádroušským barákům, srst má naježenou a ušiska nastavuje na všechny možný strany.

Narovnám se. „Co je, kámoši?“

Teď už vrčí, pysky má stažený dozadu a cení zuby. Cejtím, jak se ve mně zase začíná bouřit krev. „Je to krokouš?“ zeptám se.

„Ticho, Todde,“ zavrčí Manchee.

„Jo, ale co je to?“

„Je to ticho, Todde.“ Potichu štěkne, a tentokrát je to opravdický štěknutí, úplně normální psí štěknutí, který neznamená nic jinýho než jen „Haf!“ a můj tělo je jako nabitý elektrickou,